

UDENRIGSMINISTERIETS STRATEGI FOR TEKNOLOGISK DIPLOMATI

En ansvarlig teknologisk fremtid for Danmark og verdenen

Marts 2024

Danmark har fået ny strategi for teknologisk diplomati (2024).

Strategiens strategiske prioriteter er:

- 1) Geopolitisk engagement med tech-industrien,
- 2) Ansvarlige rammer for nye og kritiske teknologier,
- 3) Sikkerhedspolitisk samarbejde om teknologi og
- 4) globale normer og partnerskaber.

GLOBALT FOKUS BEMÆRKER

VI GLÆDER OS OVER: MENNESKERETTIGHEDER OG STYRKELSE AF DEMOKRATISKE VÆRDIER SOM CENTRALE PEJLEMÆRKER

Forsvar af menneskerettigheder, styrkelse af demokratiske værdier og engagement i internationale partnerskaber, samt multilaterale og multistakeholder-samarbejder om fælles globale normer og standarder for teknologi er fortsat et centralt pejlemærke i strategien for teknologisk diplomati.

I en digital tidsalder, hvor 86% af verdens befolkning ønsker demokrati, men kun 2% lever i åbne samfund, hvor civilsamfundet er både frit og beskyttet, er teknologi dobbeltsidet. Både gennem det forgangne Tech For Democracy og det igangværende Digitale Demokrati Initiativ, har Danmark fokus på at understøtte den side af teknologiudviklingen, som fremmer demokrati, sikrer rettigheder og understøtter civilsamfundets digitale råderum og handlekraft.

En grundbetingelse om at globale teknologispørgsmål såsom internetregulering bliver behandlet i multistakeholder-fora, hvor ikke kun stater og virksomheder, men også civilsamfundet og forskningsverdenen har lige adgang, har længe været en dansk mærkesag. Det er lovende, at Danmark tager denne forpligtelse med i de kommende forhandlinger om Global Digital Compact, som ikke mindst skal adressere den globale digitale kløft mellem dem, som har adgang til teknologi, og dem som endnu ikke har.

DET ØMME PUNKT: TIDLIGERE INDSATSER RISIKERER AT BLIVE TABT PÅ GULVET

For den foregående tech-strategi for 2021-23 finder man som flagskib under nøgleresultaterne multistakeholder-initiativet Tech for Democracy, som bl.a. resulterede i The Copenhagen Pledge; nu underskrevet af 104 civilsamfundsaktører, 69 virksomheder, 23 nationale regeringer og 10 akademiske institutioner. Initiativet er imidlertid afsluttet med den nye strategi og civilsamfundsengagementet overført til det Digitale Demokrati-Initiativ.

I DIIS' læringsrapport om Tech for Democracy kunne man læse en vurdering af engagementet i initiativet. Rapporten understreger vigtigheden af fortsat at understøtte de etablerede samarbejder især for at holde underskriverne af The Copenhagen Pledge ansvarlige på deres forpligtelser. Rapporten noterer også, at initiativet ikke bør stoppe, netop som det er ved at lette, og at usikkerheden om dets fremtid har fodret en frustration, som truer med at ødelægge de indsatser, der groede ud af det. Rapporten advarer om, at hvis et multistakeholder-initiativ er lagt i bero, er det tæt på umuligt at genoplive.

I Globalt Fokus er vi naturligvis glade for at være en del af det Digitale Demokrati-Initiativ, men Tech for Democracy favnede bredere end civilsamfundet og stillede en lang række af dets partnere fremtidige muligheder i udsigt, som ikke er blevet indfriet.

VI SAVNER: TEKNOLOGIENS POTENTIALE FOR LANGSIGTET FREDSOPBYGNING OG KONFLIKTFOREBYGGELSE

Som en reaktion på opbruddet i den geopolitiske verdensorden er strategien udtryk for en direkte politisk sikkerhedsliggørelse af teknologiområdet.

Ind imellem teknologiske våbenkapløb, cyberoprustning, tætte forbindelser mellem tech-industri og forsvar, trusler fra informationskrig, cyberkriminalitet, cyberspionage, cyberangreb, dual-use-teknologier, kvantedekryptering, og loyalitetsskift hos tech-virksomheder, finder man enkelte sætninger om, at teknologi også kan stabilisere samfund og understøtte fred, menneskerettigheder og demokrati.

Vi savner at høre mere om, hvordan strategien i sin implementering vil fremme dette teknologiske potentiale for langsigtet fredsopbygning og konfliktforebyggelse globalt ud over dens fokus på euro-atlantisk sikkerhed. Her er lokal forankring og inddragelse af civilsamfundsaktører central, ligesom det kræver en tæt sammentænkning af udenrigs- og sikkerhedspolitik med klima, handel, og udvikling også på teknologiområdet.

VI MINDER OM: TEKNOLOGI REGULERER IKKE SIG SELV

Centralt i strategien for teknologisk diplomati er fortsat dialog med den private tech-sektor. "Tal sagte og medbring en stor kæp," går det diplomatiske ordsprog. Den sagte dialog om etisk ansvarlighed bør ledsages af en stor kæp af regulering. I strategien nævnes blandt andet EU som den størrelse kæp, der er nødvendig.

En række tech-virksomheder har vokset sig større, end at stater enkeltvis er i stand til effektivt at regulere dem og hurtigere, end at stater er i stand til at formulere reguleringen. Tech-giganternes uhindrede vækst har samtidig gjort dem i stand til dels selv at regulere deres brugeres ytringsfrihed, privatliv og adfærd, og dels til i stor stil at forme den regulering, virksomhederne selv bliver underlagt. Det har gjort dem til geopolitiske spillere, samtidig med, at de også selv er blevet til geopolitiske spilleplader.

Det er med den lærestreg i mente, at vedtagelsen af EUs forordning om kunstig intelligens foregriber, hvordan kunstig intelligens potentielt kan påvirke Europas demokratier fundamentalt. Nu er udfordringen så at sikre, at de begrænsninger, som fremtidig regulering lægger på højrisiko eller uacceptabel brug af nye teknologier, ikke falder bort ved EUs ydre grænser.

